

24.06.2022 r.

BP.5132.223.2022

2022.162529.TR

C. P. Sp. z o.o.

Decyzja nr 126/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku C. P. Sp. z o.o. z siedzibą w ... o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za nieprawidłowe stanowisko wnioskodawcy dotyczące niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, powołanego do pełnienia funkcji prezesa zarządu na podstawie aktu powołania i pobierającego z tego tytułu wynagrodzenie.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 31 marca 2022 r. C. P. Sp. z o.o. z siedzibą w ..., KRS: ...; REGON: ...; NIP: ..., zwana dalej: „Przedsiębiorcą”, zwróciła się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego członka zarządu. Pismem z dnia 26 kwietnia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ... przekazał wniosek Prezesowi Funduszu Zdrowia, zgodnie z właściwością rzeczową (data wpływu: 2 maja 2022 r.).

W trybie uzupełnienia braków formalnych, Przedsiębiorca, po wezwaniu do uzupełnienia, dołączył potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej w kwocie 40 zł.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że wykonuje działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w skład zarządu której wchodzi nierezydent podatkowy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.). Mocą uchwały zgromadzenia wspólników wydanej na podstawie art. 203(1)

ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526, z późn. zm.) wymieniony członek zarządu (pełniący funkcję prezesa) otrzymał świadczenie pieniężne za dobre wyniki, które Przedsiębiorca osiągnął w roku podatkowym.

Wymieniony członek zarządu nie przebywa na stałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przyjeżdża do kraju, kiedy jest to wymagane w związku z zarządzaniem Przedsiębiorcą. Prezes zarządu podlega ubezpieczeniom zdrowotnym i społecznym we Włoszech, gdzie posiada stałe miejsce pobytu.

Do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2105, z późn. zm.), uzyskiwanie wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członek zarządu nie podlegało obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Z przedstawionego przez Przedsiębiorcę stanu faktycznego nie wynika, iż: pracownik uzyskał dokument potwierdzający ustawodawstwo właściwe; pracownik świadczył pracę najemną lub pracę na własny rachunek na obszarze Włoch.

Zagadnieniem budzącym wątpliwość Przedsiębiorcy pozostaje kwestia, czy wobec obowiązującego stanu prawnego postępowanie Przedsiębiorcy w zakresie niepobierania od ww. członka zarządu składek na ubezpieczenie zdrowotne od wynagrodzenia (premii jednorazowej) jest prawidłowe?

Zgodnie ze stanowiskiem Przedsiębiorcy, w przypadku gdy osoba fizyczna jest aktywna zawodowo w dwóch państwach członkowskich, zasadą jest stosowanie ustawodawstwa jednego państwa członkowskiego. Wobec faktu, iż prezes zarządu podlega ustawodawstwu Republiki Włoskiej, nie będzie objęty polskim ubezpieczeniem zdrowotnym, a co za tym idzie, dodatkową składką zdrowotną.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest nieprawidłowe.

W pierwszej kolejności należy rozróżnić kwestię objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym z określonego tytułu od zagadnienia odprowadzania składek zgodnie z obowiązującym w danym przypadku ustawodawstwem właściwym. Stosownie do treści przywołanego wyżej przepisu Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym.

Zgodnie zaś z art. 15 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, w przypadku gdy osoba wykonuje pracę w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie właściwe rozporządzenia podstawowego, pracodawca lub - w przypadku osoby, która nie wykonuje pracy jako pracownik najemny - zainteresowany informują o tym instytucję właściwą państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie w danym przypadku, w miarę możliwości z wyprzedzeniem. Instytucja ta wydaje zainteresowanemu poświadczenie, o którym mowa w art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, i niezwłocznie udostępnia informacje dotyczące ustawodawstwa mającego zastosowanie do tej osoby, zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. b lub art. 12 rozporządzenia podstawowego, instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca.

W myśl art. 68a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423) określanie ustawodawstwa mającego zastosowanie należy do kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec powyższego przedmiotem niniejszej interpretacji nie pozostaje kwestia ustalenia ustawodawstwa właściwego oraz jego skutków.

Odnosząc się natomiast do pierwszej z poruszonych kwestii, należy podnieść, iż stosownie do treści art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach, ubezpieczonymi są m.in. osoby posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), lub Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, zamieszkujące na terytorium państwa członkowskiego UE lub EFTA, lub Zjednoczonego Królestwa - jeżeli podlegają zgodnie z art. 66 ustawy obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego albo ubezpieczają się dobrowolnie na zasadach określonych w art. 68 ustawy.

Wedle art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie.

Przenosząc powyższe na grunt przepisów k.s.h., trzeba wskazać, iż stosownie do art. 201 § 1 k.s.h., sprawy spółki prowadzi zarząd, który jest również uprawniony do reprezentacji spółki. Zarząd składa się z jednego albo większej liczby członków (§ 2). Członek zarządu jest powoływany i odwoływany uchwałą wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej (§ 4). Szczegółowe kompetencje członka zarządu określa art. 204 tej ustawy.

Według art. 203¹ ustawy, uchwała wspólników może ustalać zasady wynagradzania członków zarządu, w szczególności maksymalną wysokość wynagrodzenia, przyznawania członkom zarządu prawa do świadczeń dodatkowych lub maksymalną wartość takich świadczeń. Wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy określa organ albo osoba powołana uchwałą zgromadzenia wspólników do zawarcia umowy z członkiem zarządu.

Odnosząc ww. przepisy do niniejszej sprawy trzeba zauważyć, iż prezes zarządu został powołany uchwałą wspólników, wydaną na podstawie art. 201 § 4 k.s.h., zaś na mocy uchwały wspólników wydanej w trybie art. 203¹ k.s.h. uzyskał wynagrodzenie związane z pełnioną funkcją.

Przywołana sytuacja mieści się w hipotezie normy ustanowionej w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach. Wobec tego opisany stosunek prawny stanowi tytuł do podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego zgodnie z ustawodawstwem krajowym. Kwestią odrębną pozostaje natomiast materia odprowadzania składek.

Zagadnienie ustalenia właściwego ustawodawstwa określają przepisy o koordynacji. Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, osoby, do których stosuje się rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 15 preambuły ww. rozporządzenia).

W myśl art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, co do zasady osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 17 preambuły rozporządzenia).

Zasady ustalania ustawodawstwa właściwego w odniesieniu do osób świadczących pracę najemną w kilku państwach członkowskich zostały zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (Dz.Urz. UE L 149 z dnia 8.06.2012 r., s. 4).

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, osobą normalnie wykonującą pracę w kilku państwach członkowskich jest osoba, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jedną lub kilka odrębnych prac

w dwóch lub więcej państwach członkowskich w tym samym lub kilku przedsiębiorstwach lub dla jednego lub kilku pracodawców.

Przywołana zasada wyrażona została m.in. w treści art. 13 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.U.E.L 2009 Nr 284, str. 1), zwanym dalej: „rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009”, zgodnie z którymi osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim (szczegółowe zasady świadczenia pracy najemnej ustanowione zostały w kolejnych ustępach przepisu), przy czym do celów stosowania art. 13 ust. 1 rozporządzenia podstawowego osoba, która »normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich«, oznacza osobę, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jedną lub kilka odrębnych prac w dwóch lub więcej państwach członkowskich w tym samym lub kilku przedsiębiorstwach lub dla jednego lub kilku pracodawców.

Sytuację prawną osób wykonujących pracę na własny rachunek w dwóch lub kilku państwach członkowskich rozstrzyga art. 13 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, zgodnie z którymi osoba, która normalnie wykonuje pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku państwach członkowskich podlega: ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim lub ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności, jeżeli osoba ta nie zamieszkuje w jednym z państw członkowskich, w których wykonuje ona znaczną część swej pracy.

W przypadku natomiast, gdy osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich, zastosowanie ma art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, wedle którego podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku państwach członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami art. 13 ust. 1 rozporządzenia.

Jak wynika z treści art. 14 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, do celów stosowania art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia podstawowego „znaczną część pracy najemnej lub działalności na własny rachunek” wykonywana w państwie członkowskim oznacza znaczną pod względem ilościowym część pracy najemnej lub pracy na własny rachunek wykonywanej w tym państwie członkowskim, przy czym nie musi to być koniecznie największa część tej pracy.

Zasady ustalania ustawodawstwa właściwego określają przepisy art. 15 i n. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009. Na ich podstawie osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, zobowiązana jest poinformować o tym instytucję wyznaczoną przez

właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. W oparciu o taką informację wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego.

Dokumentem potwierdzającym ww. okoliczności jest zaświadczenie A1, które - stosownie do art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 - wydawane jest w celu potwierdzenia, któremu ustawodawstwu dotyczącemu zabezpieczenia społecznego podlega osoba je składająca oraz poświadczenia, czy dana osoba nie podlega przepisom dotyczącym opłacania składek w innym państwie.

Konkludując, należy wskazać, iż zgodnie z zasadą jednego ustawodawstwa osoba wykonująca pracę najemną lub pracę na własny rachunek (członek zarządu nadzorczej) podlega ubezpieczeniu społecznemu w tym państwie, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim lub w państwie, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności. Okoliczność tę potwierdza zaświadczenie wydane w trybie przepisów o koordynacji.

Należy również wyjaśnić, iż zagadnienie miejsca zamieszkania, w rozumieniu art. 1 ust. 3 lit. j rozporządzenia 883/2004, pozostaje kwestią doniosłą dla ustalenia ustawodawstwa właściwego, w przypadku osób normalnie wykonujących pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, osób normalnie wykonujących pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku państwach członkowskich, a także osób normalnie wykonujących pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich.

Przesłanka miejsca zamieszkania nie jest doniosła dla ustalenia ustawodawstwa właściwego, w przypadku wykonywania pracy najemnej lub pracy na własny rachunek w reżimie ustawodawstwa jednego państwa członkowskiego.

Odnosząc powyższe uwagi do treści wniosku, należy wskazać, iż Przedsiębiorca nie wykazał w opisie stanu faktycznego okoliczności, jakoby ww. prezes zarządu wykonywał pracę inną niż wynikająca z piastowania funkcji członka zarządu, a w szczególności, iż praca ta miałaby być świadczona poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej. Okoliczność świadczenia pracy w formie zdalnej, nie modyfikuje siedziby spółki i miejsca prowadzenia działalności. Przedsiębiorca nie przedstawił również zaświadczenia A1, które determinowałoby prawodawstwo właściwe. Z tych względów należało przyjąć, iż ww. osoba świadczy pracę wyłącznie na obszarze jednego państwa członkowskiego.

Niezależnie od powyższego, w przypadku rozbieżności pomiędzy przedstawionym stanem faktycznym a stanem rzeczywistym, kwestia ustalenia ustawodawstwa właściwego powinna zostać przedstawiona do rozstrzygnięcia właściwemu organowi. Omawiana materia znajduje się poza zakresem kompetencji Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.